

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep

0033 Oslo

Oslo, 30.9.2022
Deres ref.: 22/960-, Vår ref.: 22/1079
Saksbehandler: Cathrine Hagem, forskningsavdelingen

Høringssvar - NOU 2022:6 Nett i tide – om utviklingen av strømmettet

Statistisk sentralbyrå viser til brev av 14.6.22 vedrørende ovennevnte høring.

Mandatet slår fast at utvalget blant annet skal se på prinsipper for å ivareta en samfunnsøkonomisk utvikling av strømmettet i en tid med stor usikkerhet ved forbruksutviklingen. Vi ønsker å kommentere to temaer omhandlet i rapporten.

Prising av ubrukt kapasitet

Under tiltak for samfunnsmessig rasjonell utviklingen av nettet, anbefaler utvalget blant annet prising av abonnert effekt for eksisterende kunder og for nye kunder som reserverer kapasitet i eksisterende regional- og transmissionsnett (jf. Kapittel 4.5.1).

Ved knapphet på kapasitet er det hensiktsmessig at denne kapasiteten prises slik at den kan utnyttes der den gir størst avkastning. Dagens ordning hvor eksisterende kunder kostnadsfritt kan holde på ikke-benyttet kapasitet og nye kunder kostnadsfritt kan reservere kapasitet i eksisterende nett, gir ikke en optimal utnyttelse av nettet og gir heller ikke de rette signaler for behovet for nettutbygging. Vi er enig med utvalget i at det er viktig å prise reservert ubrukt kapasitet (den brukte kapasiteten blir priset gjennom effektledet i nettleien). Utvalget foreslår at dagens effektledd i regional- og transmisjonsnettet basert på målt effekt omgjøres til en kombinasjon av målt effekt og abonnert effekt. For nye kunder i påvente av tilknytning, anbefales det at det innføres en løpende kostnad for reservert kapasitet.

Vi er enig i at prising av kapasitet antagelig vil gjøre kundene mer bevisst på kostnaden av ubrukt kapasitet og tilpasse seg deretter. Det vil likevel kunne være kunder som er usikre på det løpende kapasitetsbehovet, og som til tider vil sitte med ubrukt kapasitet. Vi savner en diskusjon om hvorvidt det er mulig med en ytterligere effektivisering ved at denne kapasiteten kan omsettes og utnyttes av andre kunder. Det kan også vurderes om det vil være hensiktsmessig å tidsdifferensiere prising av abonnert effekt da det er store variasjoner i forbruket mellom dag og natt, som utvalget viser til i kapittel 5.

Natur og miljø

Utvalget påpeker at naturavgift er et virkemiddel som i større grad ville stille forbruksaktører overfor de fulle samfunnsøkonomiske kostnadene av naturinngrep, og referer til NOU 2015:15 (Grønn skattekommisjon). Utvalget foreslår likevel ikke en naturavgift for nettutbygging, men argumenter for at innføring av en eventuell naturavgift bør vurderes samlet på tvers av næringer (kap.6.3.3). Utvalget påpeker at når kostnadene ved naturinngrep ikke er internalisert, er det særlig viktig at de samfunnsøkonomiske analysene som ligger til grunn for konsesjonsbehandling er så fullstendige som mulig. Utvalget anbefaler at det utarbeides en veileder for samfunnsøkonomiske analyser av netttiltak som blant annet bør beskrive hvordan både prissatte og ikke-prissatte virkninger kan synliggjøres både i konsesjonssøknader og vedtak. Det er uklart hva utvalget mener denne skal inneholde i forhold til det som ligger i dagens veileder fra NVE (NVE 2020).

Et sentralt spørsmål når det gjelder kostnader ved naturinngrep, er i hvilken grad en bør søke å prise naturgoder som ikke omsettes i et marked, og hvordan dette kan gjøres. Utvalget problematiserer lite rundt dette, men anbefaler at samfunnsøkonomisk analyse av nettanlegg bør være et tema for forskning, og at det bør etableres et metodeutvalg for å ta i bruk resultater fra forskningen. Vi støtter dette, og påpeker at når det gjelder effekter på natur og miljø kan det være hensiktsmessig å se dette i sammenheng med miljøkostnader i forbindelse med utbygging av fornybar energiproduksjon.

Gitt den store motstanden mot utbygging av uberørt natur, som vi blant annet så i forbindelse med NVEs fremleggelse av Rammeplan for vindkraft (NVE 2019), er det forbausende lite vurderinger av miljøeffekter av nettutbygging i rapporten. Det er også mangel på vurderinger av tiltak som kan gjøre miljøbelastningen mindre og dermed den samfunnsøkonomiske gevinsten av nettutbygging større. Miljøhensyn vil ikke bare påvirke lønnsomheten av nettutbygging, men kan også være avgjørende for hvor en nettrase bør legges. Det kan også være avbøtende tiltak og kompensasjonsordninger som kan gjøre den samlede nettutbyggingen mindre belastende for naturmiljøet, som for eksempel fjerning av eldre ledningstraseer. Dette er tiltak som kunne vært belyst i rapporten.

Referanser:

NVE 2020: Veileder for utforming av søknader om konsesjon for nettanlegg (Veileder nr. 2/2020)

NVE 2019: FORSLAG TIL NASJONAL RAMMEFOR VINDKRAFT.

http://publikasjoner.nve.no/rapport/2019/rapport2019_12.pdf

Med vennlig hilsen

Geir Axelsen
administrerende direktør

Kopi: Finansdepartementet